

igrači primjenjuju zonsku obranu, npr.: [a] 5+1, odn. 5 igrača primjenjuju zonsku obranu u jednoj liniji ispred vlastitog vratara prostora, a šesti igrač primjenjuje osobnu obranu prema određenom napadaču; [b] 4+2, odn. četiri igrača su raspoređeni u zonskoj obrani, a preostala dva igrača primjenjuju osobnu obranu prema dvojici određenih napadača; [c] 4:1+1, odn. četiri igrača su raspoređena na principu zonske obrane u neposrednoj blizini linije vratara prostora, jedan igrač je na prednjoj poziciji zonske obrane, dok šesti igrač primjenjuje osobnu obranu prema određenom napadaču protivničke ekipe; [3] vaterpolo: taktička primjena više načina igre (zonska obrana, presing i dr.) u toku obrane od jednog napada protivničke momčadi.

Kombol, Božo (1897–1959), vozač tramvaja; reprezentativac u kuglanju sa 12 nastupa, član KK Medvedgrad (Zagreb), zaslužni sportaš Jugoslavije. Od 1932 do 1959 više puta bio prvak Zagreba i Hrvatske, a PJ osvojio 1952. God. 1948 oborio u Pragu neslužbeni SR.

B. KOMBOL

Komensky, Jan Amos (1592–1670), češ. pedagog, filozof i književnik. Osobito pažnju posvetio je problemima šk. nastave. Bavio se i pitanjima tjel. odgoja. Zalagao se da gimnastika kao predmet postane nerazdvojni dio nastavnog plana i programa. Svoje misli o tjel. odgoju u školi izložio je u djelu *Janua*, a kasnije razradio u *Fortius redivus*. Napisao je oko 250 radova, od kojih su najvažniji: *Velika didaktika*, 1632; *Otvorena vrata jezicima*, 1631; *Vidljiv svijet u slikama*, 1658.

komesari, konjički sport: osobe određene da kontroliraju pravilnost primjene odredbi o okrutnosti, bariranju konja, korbama i oštrini mamuza. K. nose poseban znak ili traku i imaju slobodan pristup u konjušnice, sedlarnice, terene za vježbanje, padake i skakališta. O svim nepravilnostima izvještavaju predsjednika prizivne komisije.

Komitel za fiskulturu Vlade FNRJ → *Savezna komisija za fizičku kulturu*

Komma, visoravan u Julijskim Alpama iznad Bohinjske kotline, u blizini Triglavskog nacionalnog parka, s velikim planinarskim domom (1520 m, oko 100 ležaja), ljeti važna planinarska točka, a zimi skijalište. U blizini je planinarska kuća pod Bogatinom.

Kommenović, Jelica (1960), reprezentativka u košarci; članica KK Univerzitet (Pristina), zaslužna sportašica Jugoslavije. Članica ekipe koja je na OI 1980 i na PE 1980 osvojila brončane medalje.

kompas (tal.), busola, sprava za određivanje smjera na površini Zemlje pomoću magnetske igle, koja pod utjecajem Zemljinog magnetskog polja pokazuje smjer magnetskih polova; instrument za orijentaciju u prirodi i kretanje na nepoznatom terenu bez ob-

zira na vidljivost, zatim u jedrenju, podvodnoj sp. aktivnosti, planinarstvu, speleologiji i sp. zrakoplovstvu. Sastoji se od tijela k., ruže ili vjetrule (na kojoj su označene strane svijeta i podjela kruga na stupnjeve) i magnetske igle. Precizniji ili specijalni k. ima i dodatne elemente, kao što su zrcalo, poklopac, nišan, točku indeksa, mjerilo za vertikalne kutove, kočnicu i dr.

kompencacija (lat.), [1] sp. gimnastika: mogućnost da se nadoknadi neki izostavljeni element iz C-težine dodatnim elementom iz B-težine, odn. B sa A. Dodatni element iz A-težine može kompenzirati jedan izostavljeni element iz B, uz odbitak 0,2b. Međutim, dodatni element iz C-težine može nadoknaditi neki izostavljeni element iz B-težine bez odbitka; [2] šah: protuvrijednosti za izvršene materijalne ili pozicijske ustupke; k. može biti materijalna, i to pri izmjeni raznorodnih figura, čiju se ukupnu vrijednost može ipak ocijeniti približno jednakom (dama za bica i lovca, top za laku figuru i pješaka) ili pozicijska, i to kad je materijalni manjak nadoknađen znatno povoljnijim rasporedom figura.

kompencator, strelčarstvo: amortizer, osnovica od gume ili opruge koja uklanja djelovanje vibracije stabilizatora na luku. K. se učvršćuje na luk, a na njega se nastavlja stabilizator. Zatvaranjem ili otvaranjem tijela k. postiže se da je guma (opruga) tvrda ili mekša i da stabilizator djeluje brže ili sporije. Dobro stabiliziran luk omogućuje postizanje boljih rezultata svojom težinom te utjecajem k. i stabilizatora na smanjenje potresa luka, nakon odapinjanja strijele.

kompleks vježbi oblikovanja, skup pojedinačnih (7–9) tjel. vježbi, koje u redosljedu vježbanja, raznovrsnosti (zastupljeni su svi dijelovi muskulature) i u odnosu na krajnji pedagoški i fiziološki efekt čine smisljenu cjelinu.

kompleksna metoda → *kombinirana metoda*

kompleksne vježbe, primijenjene vježbe u metodici obučavanja i treninga sp. igara u kojima se u cjelinu povezuje više elemenata tehnike ili taktike iz raznih specifičnih situacija u igri (npr. hvatanje lopte, vođenje lopte i udarac na vrata i dr.).

kompzicija vježbe, sastav vježbe koji čini određenu smisljenu cjelinu; može biti ritmičko-gimnastičko, s.o., igračkog ili baletnog karaktera, bez rekvizita i s rekvizitima, bez muzike ili s muzikom, za pojedince ili grupe (ritmičko-sp. gimnastika, sinkronizirano plivanje), za pojedince, odn. pojedince ili parove (umjetničko klizanje i koturaljanje), za vježbe na tlu (sp. gimnastika), te za akademske sastave ili masovne (sleetske) grupe.

konačari, izabrana grupa iskusnih izviđača koja kreće ranije od ostalih (dan ili više dana) kako bi pripremila sve što je potrebno za logorovanje: kuhinju (kuhinski šator), latrinu (poljski nužnik); osiguravaju prvu dopremu namirnica, drva za loženje i dr.; uspostavljaju prvi kontakt s mjesnom zajednicom ili šumarijom.

konačnica, šah: [a] treća i posljednja faza partije sa znatno reduciranim brojem figura na ploči. Neki teoretičari je definiraju kao poziciju u kojoj igrači, uz kraljeve i pješke, imaju samo još po dvije figure; [b] završnica lakih figura, pozicija u kojoj se na ploči, uz kraljeve i pješke, nalaze još samo lake figure, tj. skakači i lovci.

Konc, Ladislav (1910–62), ekonomist; stolnotenisač, član STK Spartak (Subotica); bio prvi na PJ 1947 u mješovitim parovima; dugogodišnji funkcionar Rukometnog kluba

Spartak; za vrijeme njegove djelatnosti ženska ekipa tog kluba osvojila je PJ u rukometu 1953, 1954 i 1956; te u rukometu 1957 i 1960.

konceptija igre, taktički plan igre: može biti opća ili specijalna. Opća k.i. zasniva se na općim razvojnim tendencijama određene sp. grane i nac. specifičnostima, rezultat čega je određeno shvaćanje igre. Pri koncipiranju k.i. polazi se od postavljenog cilja, a u obzir se uzimaju specifične sposobnosti natjecatelja, struktura ekipe i dr. K.i. sadrži osnove načina vođenja igre, taktička rješenja, standardizirane postupke u određenim situacijama. Specijalna k.i. primjenjuje se u pripremi za određeno natjecanje pri čemu se uzimaju u obzir vlastita trenutna forma, igrački kadar s kojim se za natjecanje raspolaže, očekivano sp. dostižnoće protivnika i uvjeti natjecanja.

koncentrična mišićna kontrakcija → *izotonična kontrakcija*

Končar, Dragica (1915–42), radnica, narodni heroj; članica hazena sekcije SK Metalac (Zagreb); sindikalna aktivistkinja, od 1939 članica Rajonskog komiteta KPH na Trešnjecima (Zagreb). Od aprila 1941 u ilegalnosti; u augustu 1942 uhapšena i nakon mučenja bačena s trećeg kata policijskog zatvora u Zagrebu.

Končar, Rade (1911–42), metalski radnik, narodni heroj; kao omladinac angažiran na jačanju Radničke sportske zajednice (osn. 1928 u Beogradu); od 1934 član KPJ, između ostalog, djeluje i na razvijanju radničko-sp. pokreta. Od 1937 član SK Metalac (Zagreb), gdje nastupa za nogometnu sekciju i član je Upravnog odbora. Njegovom inicijativom osnovano je Udruženje nižerazrednih klubova. Od 1938 član je MK KPH, a 1939 politički sekretar CK KPH; oktobra 1940 na V zemaljskoj konferenciji KPJ izabran je za člana Politbiroa CK KPJ. Poslije Aprilskog rata 1941 i okupacije zemlje djeluje na organiziranju narodnooslobodilačkog ustanka, a septembra 1941 prisustvuje savjetovanju CK KPJ u Glavnom štabu NOPOJ u Stolicama i preuzima zadatak organiziranja Glavnog štaba NOPO Hrvatske; 17. XI 1941 ranjen u nogu, pada u ruke tal. fašista te je osuđen na smrt. Strijeljan sa 25 drugova na Šubičevcu u Šibeniku.

kondicija, psihofizičko stanje treniranosti sportaša, izraženo razinom razvoja sposobnosti brzine, snage i izdržljivosti te odgovarajućih psihičkih svojstava. K. je jedan od bitnih čimbenika za dostizanje visokih sportskih dostignuća i određuje granice mogućnosti fizičkog i psihičkog opterećivanja sportaša na treningu i natjecanju.

kondicioni trening, sistematsko vježbanje usmjereno na usavršavanje sposobnosti snage, brzine i izdržljivosti. U općem k. t. primjenjuju se vježbe za svestrani bazični razvoj, usavršavanje i stabiliziranje snage, brzine i izdržljivosti. U specijalnom k. t. koriste se specifične vježbe primjerene određenju sp. grani odn. disciplini.

kongres, sportski: stručni i znanstveni skupovi o problemima razvoja f. k.; najzapaženiji su svj. kongresi u sklopu olimp. igara s unaprijed utvrđenom širom tematicom ili specijalizirani k. biomehaničara, sp. medicinara, historičara f. k. i dr.; redoviti ili izvanredni k. međ. sp. federacija koji rješavaju najvažnija pitanja organizacije, pravila, kalendara natjecanja, sastava rukovodstva i drugih pomoćnih tijela za određenu sp. granu. U našoj zemlji jedan od najzapaženijih je bio Jugoslavenski kongres za